

Jauna feromonu piegādes sistēma, lai mazinātu ābolu tinēja (*Cydia pomonella* L.) radītos bojājumus bioloģiskajos kaulenķoku dārzos

Problēma

Ābolu tinējs (ĀT) ir viens no postošākajiem kaitēkļiem bioloģiskajos kaulenķoku dārzos. Ekonomiskie zaudējumi ĀT dēļ ir atkarīgi no paaudžu skaita gadā, bet var sasniegt līdz 30% ražas zuduma.

Risinājums

Feromonu ietekmētai pārošanās izjaukšanai ir galvenā loma ĀT kontrolē. Tomēr vislabākā kontroles stratēģija ir divu produktu izmantošana augļudārzā: viens no klasiskajiem dozatoriem, piemēram, *Isomate CTT*¹, *RAK 3*², *Cydia Pro Press* (3. un 4. attēls), un smidzināšanas dozators, piemēram, *Puffer Aerosol Cabinets*³ (5. attēls).

Ieguvumi

Jauna feromonu piegādes sistēma var palielināt kontroles efektivitāti, mazināt darbaspēka izmaksas un plastmasas atkritumus no dozatoriem.

Praktiski ieteikumi

- Augstas efektivitātes sasniegšanai augļu dārzam ir jābūt lielākam nekā 3 ha. Smidzinātājs var būt labs risinājums, lai mazinātu darbaspēka izmaksas un slogu, ko rada plastmasas atkritumi no dozatoriem, taču tikai vietās, kas nav pakļautas spēcīga vēja iedarbībai.
- Pirms ĀT izlidošanas augļudārzā ir jānovieto divu veidu dozatori.
- Iekariniet plastmasas **dozatorus** (3. attēls) uz katra trešā koka vai uzklājiet “plankumus” (4. attēls) ik pēc 3–4 m dārza ārējās koku rindās un katras rindas sākumā un beigās (divu trešdaļu augstumā no pilna koka gara) (2. attēls).
- Novietojiet divus smidzināšanas **dozatorus** uz katru ha dārza iekšējā daļā. Šie smidzinātāji (5. attēls) ir jāiekarina stabos virs kokiem apmēram 3,5–4,0 m augstumā.
- Uztādiet trīs **trīsstūrveida slazdus** katrā dārzā (1. attēls), lai uzraudzītu pieaugušo ĀT klātbūtni sezonas laikā. Tie ir jānovieto pusceļā starp diviem smidzinātājiem. Ja pārošanās izjaukšanas stratēģija darbojas labi, visu sezonu uzraudzības slazdos nevajadzētu parādīties kodēm.

Piemērojamība

Tēma

Augu aizsardzība, lauksaimniecības vadība

Atslēgvārdi

Kaitēkļu kontrole, dārzkopība, lauksaimniecības vadība

Konteksts

Visas Eiropas valstis

Piemērošanas laiks

Tieši pirms pirmās ābolu tinēja izlidošanas

Iedarbības periods

Augšanas sezona no aprīļa līdz septembrim – BBCH 56/57–87/89.

Aprīkojums

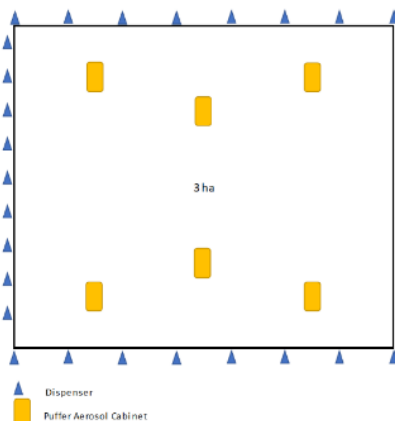
Slazdi ar lipīgu grīdu un feromonu, smidzināšanas skapji, plankumu aplikators

Labākais lietojums

Augļu dārzi, vismaz 3 ha

1. attēls. Trīsstūrveida slazds ābolu tinēja uzraudzībai. Fotoattēls: V. Pjotrowski (*W. Piotrowski*)

2. attēls. Divu veidu dozatoru izvietošanas shēma ĀT pārošanās izjaukšanai. Fotoattēls: V. Pjotrowski (*W. Piotrowski*)

3. attēls. Dažādu veidu feromonu dozatori. Fotoattēls: V. Pjotrowski (*W. Piotrowski*)

4. attēls. *Cydia Pro Press* plankums. Fotoattēls: V. Pjotrowski (*W. Piotrowski*)

5. attēls. Smidzinātājs uz atbalsta staba. Fotoattēls: V. Pjotrowski (*W. Piotrowski*)

Sīkāka informācija

Ieteicamā literatūra

1. [Isomate CTT uzklāšanas instrukcija](#) (PL)
2. [RAK 3 uzklāšanas instrukcija](#) (PL)
3. [CheckMate Puffer CM](#) (PL)

Interneta avoti

- Warlop, F., Kienzle J. 2022. Prakses kopsavilkums *Codling moth prevention: Preserve antagonists in organic apple and pear orchards*. GRAB. BIOFRUITNET.
- Apmeklējiet bioloģiskās lauksaimniecības platformu [Organic Farm Knowledge platform](#), lai iegūtu vairāk praktisku ieteikumu.

Par šo prakses kopsavilkumu

Izdevējs: Nacionālais dārzkopības pētījumu institūts (IO-PIB)
ul. Konstytucji 3 Maja 1/3
96-100, Skerņewice (Skierniewice), Polija
www.inhort.pl

Autors: Wojciech Pjotrowski (*Wojciech Piotrowski*)
un Malgożata Tartanusa (*Malgorzata Tartanus*)

Kontaktinformācija: Wojciech.Piotrowski@inhort.pl

Redakcija: Ambra de Simona (*IFOAM Organics Europe*), Alfredo Vargass-Mora (*Alfredo Vargas Mora*) (Laimburga (*Laimburg*)), Laurēna Ditemane (*Lauren Dietemann*) (FiBL)

Pastāvīgā saite: organic-farmknowledge.org/tool/44714

Projekta nosaukums: BIOFRUITNET – Boosting Innovation in ORGANIC FRUIT production through stronger networks (Jauninājumu veicināšana BIOLOĢISKAJĀ AUGĻU ražošanā, izmantojot spēcīgākus tīklus)

Projekta vietne: <https://biofruitnet.eu>

© 2022

